

## Mesec požarne varnosti 2023: Požari v naravi

Mesec oktober je posvečen požarni varnosti. Projekt »Mesec požarne varnosti« poteka pod vodstvom Uprave za zaščito in reševanje v sodelovanju z Gasilsko zvezo Slovenije, Združenjem slovenskih poklicnih gasilcev, Slovenskim združenjem za požarno varstvo, v projektu pa letos sodeluje tudi Zavod za gozdove Slovenije (ZGS). Projekt, ki sicer poteka vsako leto, je letos namenjen osveščanju prebivalcev o preprečevanju požarov v naravi, predvsem zaradi lanskoletnega požara na Krasu. Ta dogodek je bil močan opomin, da moramo še bolj zavzeto delati na preprečevanju požarov v naravnem okolju.

Večino požarov v gozdovih, in širše v naravnem okolju, povzročijo ljudje s svojim ravnanjem. Zato smo v okviru projekta pripravili različne aktivnosti, usmerjene v ozaveščanje in usposabljanje širše javnosti o pomenu preprečevanja požarov v naravi ter pravilnem ravnanju ob požaru in po njem. Opozorimo, da v gozdu in v gozdnem prostoru ni dovoljeno kuriti, razen na urejenih kuriščih in zaradi zatiranja namnoženih škodljivih žuželk ter bolezni gozdnega drevja. Prepovedano je požigati travišča in ledine na območju, kjer ogenj lahko ogrozi gozd. Sežiganje rastlinskih ostankov na njivah je dovoljeno le ob stalni navzočnosti polnoletne osebe, ki ima ogenj pod nadzorom.

Na področju varstva gozdov pred požari ima ZGS naloge, ki so opredeljene v gozdarskih predpisih (Zakon o gozdovih, Pravilnik o varstvu gozdov):

- načrtovanje ukrepov varstva gozdov pred požari,
- razvrščanje gozdov v stopnje požarne ogroženosti,
- zagotavljanje izvedbe protipožarnih ukrepov in vodenje evidence o izvedenih ukrepih,
- izdelovanje načrtov varstva gozdov pred požarom,
- sodelovanje pri ugotavljanju in razglašanju povečane požarne ogroženosti naravnega okolja,
- sodelovanje pri gašenju gozdnih požarov,

- evidentiranje gozdnih požarov ter vodenje evidence in podatkovnih zbirk o gozdnih požarih.

Poleg tega ZGS kot javna gozdarska služba v sistemu protipožarnega varstva gozdov spodbuja protipožarne ukrepe, hkrati pa v okviru nalog osveščanja in izobraževanja lastnikov gozdov in javnosti osvešča in izobražuje tudi o varstvu gozdov pred požari. Protipožarni ukrepi so uvrščeni med preventivna varstvena dela in so financirani iz sredstev proračuna za vlaganje v gozdove v gozdovih vseh lastništev. Med preventivnimi ukrepi varstva pred požari je najpomembnejša gradnja in vzdrževanje protipožarnih presek v gozdovih z zelo veliko in veliko požarno ogroženostjo. Protipožarne preseke omogočajo na ogroženih območjih z majhno gostoto prometnic interventnim gasilskim enotam hiter dostop do požara.

V okviru projekta smo se usmerili v preventivne napotke za varno kurjenje na prostem, usmeritve za ravnanje ob evakuaciji in po njej ter druge koristne nasvete.

Spodaj izpostavljam nekaj osnovnih napotkov:

- pri kurjenju v naravi kurišče obdajte z negorljivim materialom, kurjenje naj vedno nadzoruje polnoletna oseba, pripravite opremo, naprave in sredstva za gašenje začetnega požara, po končanem kurjenju ogenj popolnoma pogasite (uporabite lahko zemljo, vedro z vodo, cev za zalivanje, gasilnik in podobno);
- da ne bi prišlo do požara v naravi poskrbite za urejeno okolico doma, ne odmetavajte cigaretnih ogorkov, po gozdu in suhi travi se ne vozite z motorji, štirikolesniki in avtomobili, v suhih in vetrovnih dneh ne kurite;
- upoštevajte razglase velike ali zelo velike požarne ogroženosti;
- če opazimo ogenj oziroma smo ogenj povzročili s svojimi aktivnostmi, moramo ohraniti prisebnost in ostati mirni. Če ogenj ne ogroža vašega življenja oziroma zdravja, poskušajte ogenj pogasiti oziroma omejiti z razpoložljivimi priročnimi sredstvi;

- če ugotovite, da ognja ne morete pogasiti sami, takoj pokličite Center za obveščanje na številko 112. Operaterju na številki 112 povejte kdo kliče, kje gori, kakšen je obseg požara, ali so ogroženi ljudje in živali. Na varnem mestu počakajte na prihod gasilcev in jih usmerite h kraju požara;
- če je požar v naravi v bližini vašega doma in je v zraku dim, zaprite okna in vrata ter zatesnite odprtine ter iz okolice stavbe umaknite predmete, ki jih lahko zajame ogenj;
- če je odrejen zaščitni ukrep evakuacija, upoštevajte navodila pristojnih služb, s seboj vzemite nujne stvari, ki ste jih pripravili za primer nesreče;
- ob vrnitvi na dom preglejte stanje stavbe, opazujte dogajanje v okolici in bodite pozorni na morebitne nove izbruhe požara;
- priporočamo, da invalidi sporočite pristojnim službam in sosedom, da boste ob požaru v naravi in ob evakuaciji potrebovali pomoč ter se dogovorite, na kakšen način vam lahko pomagajo.

Andreja NÈVE REPE,  
Zavod za gozdove Slovenije